

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 919/2023
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јовановић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Јован Поповић“ из Новог Сада, коју заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2745/22 од 20.10.2022. године, у седници одржаној 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2745/22 од 20.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1550/21 од 18.04.2022. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев усвоји. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци за период од 01.03.2018. до 28.02.2021. године исплати: - на име исхране у току рада износ од 117.242,25 динара са затезном каматом од 07.12.2021. године до исплате и износ од 24.399,09 динара на име обрачунате законске затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до 06.12.2021. године, - на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 82.969,29 динара са законском затезном каматом од 07.12.2021. године до исплате и обрачунату законску затезну камату у износу од 16.676,97 динара од доспелости сваког појединачног месечног износа до 06.12.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати 59.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, тужилца је ослобођена обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2745/22 од 20.10.2022. године, жалба тужене је усвојена и првостепена пресуда преиначена у обавезујућем делу тако што је одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужена да тужилци за период од 01.03.2018. године до 28.02.2021. године исплати на име накнаде трошкова за исхрану

у току рада износ од 117.242,25 динара са законском затезном каматом од 07.12.2021. године до исплате, као и износ од 24.399,09 динара по основу обрачунате затезне камате од доспелости сваког појединачног месеченог износа до 06.12.2021. године, регреса за коришћење годишњег одмора износ од 82.969,29 динара са затезном каматом од 07.12.2021. године до исплате, као и износ од 16.676,97 динара по основу обрачунате затезне камате од доспелости сваког појединачног месечног износа до 06.12.2021. године и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 59.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате, обавезана тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 73.126,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права и предложила да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404 став 1. Закона о парничном поступку.

С обзиром да је ревизија тужиле дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11.... 18/20, 10/23 други закон), то није било потребе да се о истој одлучује као о посебној ревизији.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је у спорном периоду била у радном односу код тужене, распоређена на радно место ... са коефицијентом 6,30. Тужена је тужилци плату обрачунавала на основу Закона о платама у државним органима и јавним службама из 2001. године, а иста јој је исплаћивана у висини минималне зараде. Вештачењем је обрачуната висина накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за утужени период применом параметара из Посебног Колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтев и обавезао тужену да тужилци исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период, јер је закључио да у ситуацији када је тужена тужилци исплаћивала минималну зараду следи да тужилци није исплаћен топли оброк и регрес, с обзиром да у минималној заради, у смислу одредбе чл. 111. Закона о раду, није садржана и накнада предметних трошкова.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, будући да су, према одредби члана 4. став 2. Законом о платама у државним органима и јавним службама, у коефицијенту за обрачун плате садржане накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега нема основа за исплату тражених новчаних потраживања.

Неосновано се ревизијом указује да је наведени закључак другостепеног суда заснован на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 88/17 ... 10/19) прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник Републике Србије“ број 34/01 ... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за Председника републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама Председника републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. и 2. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. који се примењују на запослене у основном образовању.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора, при чему висина трошкова исхране у току рада мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2).

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/15 и 27/22) одређује елементе за утврђивање плате, тако што прописује да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом, а уколико је основна плата запосленог која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата за пуно радно време и остварени

стандардни учинак мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на наведени начин исплаћује се у висини минималне зараде (члан 20. став 1. и 2).

Тужила је запослена у школи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само у случају када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, произлази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, при чему посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено њихово право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/2015), а важећим посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама утврђено је право запослених на исплату плате у висини минималне зараде, али не и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примају плату у висини минималне зараде. С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у утуженом периоду тужили исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, не припада јој право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју потражује тужбом, без обзира на чињеницу да јој је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како тужила није успела у овом поступку, Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић